

פליקס שלומוביץ' מספר על המסלול, שהוביל לכיבוש פסגת חיינו; על מסע המודעות וגיוס הכספים שהוא עמד בראשו וקורא לחולים נוספים להצטרף לפעילות ולמאמץ למציאת התרופה;



נולדתי לפני 45 שנה, כבן יחיד. אבי היה חתיך, יפה תואר והיה מוקף תמיד בחורות. הוא התחתן בגיל 50 וגם זה בגלל שהכריחו אותו. הכירו לו את אמי, שהייתה בת 34 ושנה אחרי ההיכרות נולדתי. אמא הייתה שם בשביל לאהוב ואבא, שכולם חשבו שהוא בעצם סבי, היה הדמות המחנכת. לאבא היה עסק עצמאי והוא עבד כצלם. גרנו בטרנסילבניה, בחלק ההונגרי של רומניה; גדלתי בבית פרטי עם חצר משותפת והייתי ילד שובב והרפתקן. אני מרחם על הורי כשאני נזכר בדאגה שגרמתי להם וזוכר במיוחד סיפור אחד, כשהייתי בן 5 והבן של השכנים היה בן 4. ברחוב שגרנו הייתה תחנת אוטובוס, ממנה יצאו קווים ראשיים וכ- 8 ק"מ מהבית היה מרכז גדול של סאונות, בריכות ותרפיה. המרכז היה מוקף ביער ענק ונסענו לשם, רק שנינו, במטרה ובכוונה ללכת בו לאיבוד. הסתובבנו סביב עצמנו עד שקיבלנו סחרחורת והכיוון אבד, ואז חיפשנו את שביל היציאה, כדי לחזור הביתה. אהבתי את ההרגשה של "ללכת לאיבוד" והאחריות לשלומי של חברי הצעיר הייתה מונחת על כתפי.

עוד זיכרון חזק שמלווה אותי התרחש כשהייתי בכיתה ג'. יצאנו לטיול ביי"ס והמסלול עבר בתוך נחל, שמשני צידיו היו קירות אבן גיר ענקיים. הכיתה התקדמה ואני נשארתי מאחור, מתמקד בשתי הנקודות האדומות שהתקדמו אט אט במעלה ההר. שתי הנקודות היו, כמובן, שני מטפסים. הוקסמתי מהמחזה והכיתה, שבינתיים המשיכה, הותירה אותי מאחור. שעה ארוכה עמדתי שם, מביט בהם, עד שהמורה חזר לאסוף אותי. אני זוכר בבירור איך אמרתי לעצמי אז: "איזה תותחים. זה מה שאני רוצה לעשות כשהיה גדול". התובנה הזו נשארה לי בזיכרון והיא שהובילה לטיפוס הראשון או נכון יהיה להגיד - לניסיון הטיפוס הראשון, שהיה כמה שנים אחרי, כשהייתי בכיתה ז'. שיפצו לידינו בנין וראיתי את העובדים מעלים ומורידים את הדליים עם חבלים. ניגשתי לאחד מהם ואמרתי לו שאני רוצה לקנות חבל. מכיוון שהיו לי דמי כיס בסכומים שלילדים לא היו אז, הצעתי לו בתמורה סכום רציני. העסקה נסגרה, החבל נמכר והודעתי לאחד מחברי שהולכים לטפס. אמרתי לו שלא ידאג, כי אני יודע איך לבצע את הטיפוס, למרות שבעצם לא הבנתי בתחום כלום. חיטטתי בארגז הכלים של אבי ומצאתי שם יתדות וטבעת של מכבי אש. נסענו למקום רחוק מהעיר, לטיפוס הראשון, שהסתיים בנפילה שלי מגובה 15 מטר בערך. למזלי, הייתה דרדרת של אבנים, שבלמה את הנפילה והניסיון הראשון הסתכם בשבר של אצבע ברגל שמאל ולא בטרגדיה.

הבנתי שלא זו הדרך ושאני צריך ללמוד את המלאכה, אז התחלתי להתעניין איפה אוכל לפגוש מטפסים מקצועיים, כדי להתאמן איתם. התחלתי לטפס בסופי שבוע והאימון הוביל לטיפוס האמיתי הראשון בחורף קר, עם מינוס 10 מעלות ושלג קפוא על האחיזות. הכישלון היה צפוי ורק עניין של זמן. התסכול שלא הצלחתי בטיפוס והצחוק של חברי המטפסים פגע בי מאוד. לקחתי את עצמי בידיים והתחלתי להתאמן ברצינות, כדי להראות להם שאני יכול להצליח בטיפוס. שנה וחצי אחרי הובלתי את החבורה שצחקה עלי באותו טיפוס, במסלולים שאפילו הם לא הצליחו לטפס.

התפרסמתי ברומניה והשתתפתי גם בתחרויות. באחת מהן זכיתי באליפות רומניה לקבוצות מטפסים. הגענו למקום שני, כי האליפות הייתה קבוצתית ולא אישית, כך שהפסד הניקוד היה בגלל החלק החלש בצוות. זה היה בשנת 1979. כמה שנים קודם, בשנת 1973, הגעתי עם הורי לביקור ראשון בישראל, בדיוק לפני מלחמת יום כיפור. נשארנו לביקור בן 3 חודשים.

רציתי להגיע לארץ כי הייתי ילד אידיאליסט והחלטתי שאני עוד אחזור אליה. בשנת 1982 עשיתי עליה, אחרי שהודעתי להורי שאני עובר לגור בישראל- איתם או בלעדיהם. שכנעתי אותם גם לעלות למרות שלא רצו והם באו בסוף, למרות גילם המבוגר. גרנו בכרמיאל, ההתאקלמות הייתה קשה. הורי המבוגרים, שדיברו 4 שפות- הונגרית, רומנית, יידיש וגרמנית- מעולם לא למדו עברית. הם עלו בגיל פנסיה והסתדרו בקושי רב. אני סיימתי בגרות בתיכון "לאובק", שהיה ברמה גבוהה מאוד ושווה ערך לריאלי הידוע. מכיוון שהיו לי ציונים טובים, קיבלתי מלגה, שעזרה לי להתקיים.

בשנת 1985, כשהייתי בן 22, ניסיתי להתקבל ללימודי פסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה. נקודות בודדות ביותר הפרידו ביני ובין הכניסה לחוג הפסיכולוגיה באוניברסיטה. הכישלון הזה הוביל למשבר הראשון בחיי, כי זו הייתה הפעם הראשונה שרציתי לעשות משהו ולא הצלחתי. באותה תקופה לימדתי ואימנתי קרטה ואומנויות לחימה ובמקביל למדתי עיסוי רפואי. ירדתי מרעיון הפסיכולוגיה ועבדתי בכל מיני מקומות ותחומים: הייתי מעצב ברשת גו-אין בצפון; עבדתי כמנהל משמרת בחברת הי-טק כמפעיל SMT, והייתי אחראי על פסי יצור במיליוני דולרים. למדתי המון קורסים כמו צילום מונטאז' ושפות. אני דובר 8 שפות- רומנית, הונגרית, צרפתית, איטלקית, גרמנית, יידיש, אנגלית ועברית. באף שפה אני לא שולט, אבל מסתדר בכולן.

בגיל 28 התחתנתי עם תיירת לא יהודיה שבאה לארץ. הזמנתי אותה לסוף-שבוע בכרמיאל ותוך שבועיים הייתה בינינו אהבה מטורפת. מכיוון שהייתה לה ויזה של תייר, החלטנו להתחתן כדי שהיא תישאר. טסנו לבודפשט והתחתנו שם בנישואים אזרחיים. היינו נשואים 3 שנים ובגיל 31 הפכתי שוב רווק, אבל נשארנו חברים טובים. בעברה הייתה שחינית תחרותית והיא הייתה מסוג האנשים, שאם היו מכות בסביבה- במקום לברוח, היא ודאי הייתה מצטרפת.

במהלך כל השנים המשכתי להתאמן בטיפוס והייתי בין החזקים והמובילים בתחום. במקביל, עזרתי למטפסים המתחילים, כדי לתמוך ולהכשיר את הדור הצעיר. היה לי מאוד חשוב לעשות דברים למען הקהילה, אז עסקתי במלוא מרצי גם בפתיחת ובהכשרת מסלולי טיפוס. פתיחת המסלולים כללה קידוח עגינות כדי שהמסלול יהיה בטיחותי ואף הפלת כל האבנים הקטנות והקופצות, כדי למנוע מהן ליפול על המטפסים במסלול. כל מי שפתח מסלול זכה לפריבילגיה לתת לו שם, כי זו מעין יצירה. פתחתי קרוב ל-200 מסלולים בארץ ובחו"ל. השמות ניתנו בהקשר לאסוציאציה שהסלע הזכיר משהו, או למצב רוח בהתאם לדברים איתם התמודדתי. המסלול האחרון אותו פתחתי, כשכבר הייתי חולה, נקרא "סטיל אופטימסטיק"- עדיין אופטימי.

בדרך זו הנצחתי גם את שמות הורי, שקבורים בכרמיאל ואת דודי ז"ל. ע"ש אימי ז"ל, ברתה, פתחתי מסלול קליל ויפה שאהוב על המטפסים. הוא נמצא במצוקי גיטה. ע"ש אבי ז"ל- שנדור, פתחתי מסלול בבית אורן, במחצבות קדומים, שהתחלה שלו קלה והאמצע מסובך, כמו אבי- שהיה אדם מורכב. דודי ז"ל- הרמן, היה הר אדם ואיש חזק מאוד. הנצחתי את שמו במסלול שנמצא במערות היונים מול שמורת הר גמל, כי המסלול דורש הרבה כוח ונדרש בו, בנוסף לטיפוס טכני, גם כוח. רוב הכסף של פתיחת המסלולים היה מכספי הפרטי ואני מימנתי את חומרי הגלם בפתיחת המסלולים, שהסתכמו לעיתים אף באלפי ₪.

השינוי הגדול בחיי היה בסוף שנת 2001, כשהתחילו הפסיקולציות בידיים. חשבתי שזה ממאמץ, כי התאמנתי המון. באופיי אני עושה כל דבר מכל הלב ואין אצלי קו אמצע. כך היה גם באימוני הטיפוס. אחרי חודש, כשהפסיקולציות לא הפסיקו ואף התפשטו לכתפיים, ואחרי שחברתי אישרה שהן ממשיכות גם בזמן השינה, הלכתי לרופאת המשפחה. היא ביקשה שאנוח שבועיים מהאימונים אבל בהמשך שלחה אותי לנוירולוג. הוא בדק אותי, אמר "בוא נקווה שזה לא MND" וכששאלתי מה זה, אמר:

"עזוב, אתה לא רוצה לדעת, עדיף שלא תדע". כעסתי על הגישה ועל הדרך שבה נאמרו הדברים.

הוריה של חברתי היו מדענים שעסקו בתחום המחקר הרפואי. שאלתי אותם מה זה MND והם אמרו שהם מקווים שזו לא המחלה הזו. התאשפזתי לבדיקות בבי"ח בני ציון בחיפה ונבדקתי אצל שני רופאים יקרים- ד"ר בועז ולר וד"ר ירון ריבר, שהם קודם כל אנשים טובים מלבד זה שהם רופאים מצוינים. שניהם אמרו שזה לא יכול להיות ALS ונתנו לי המון תקווה. הם עודדו כל הזמן, אמרו שיהיה בסדר ושנגלה מה זה וכל הזמן תמכו. אני מאוד אוהב את שניהם. שנתיים לקח עד שהדיאגנוזה הסופית הגיעה, כי לא היו מספיק הוכחות שזו באמת המחלה. ד"ר ויואן דרורי אמרה לי באופן סופי שאני חולה ב-ALS קצת אחרי ששברתי רגל שמאל- כשנפלתי בטיפוס וריסקתי את עצם העקב. אחרי הצילום, שהראה את גודל השבר, ברחתי מביה"ח והייתי בבית 3 ימים, כדי לא להיות מנותח ע"י רופא שאינו מומחה בתחום כף רגל. נשארתי בבית עם רגל מרוסקת כי אז עוד קיוויתי שאבריא מהמחלה הנוירולוגית והמסתורית ואחזור לפעילות ולטיפוס מלאים. בגלל זה היה לי חשוב שהרגל תטופל בצורה הכי טובה ע"י רופא מומחה. ההמתנה השתלמה וניתח אותי רופא מומחה, כשחזרתי לבי"ח מאיר והוכנסו לרגלי 3 פלטות ו- 11 ברגים. גרתי אז בקומה 4 בלי מעלית והחברה שלי נפרדה ממני, כנראה בלחץ הוריה שפחדו שתישאר עם אדם שחלה בניוון שרירים. 3 חודשים הייתי עם גבס, בלי דריכה ושלושת החודשים האלה- בהם הפסקתי לטפס ולהתאמן, דרדרו את מצבי עוד יותר.

אני אדם שלא נכנע בקלות- אחרי האבחון פניתי לעמותת ישראלס והצעתי את עצמי לכל פעילות ועניין שיעזרו לקדם את המודעות למחלה. אירוע הטיפוס הראשון היה בחודש מרץ, במתקן הטיפוס "עולימפוס", בספורטק תל אביב. הכסף נתרם למען מחקר וטיפול בחולים. כל הזמן הזה המשיך חלום חיי לנקר בראשי- לטפס על "אל קפיטן", כי זהו אחד המצוקים המרשימים בעולם. ראיתי תמונה שלו בגיל 17 ומאז הוא נחרת בזיכרוני. אחרי האבחון הודעתי לחבריי שאני קצר בזמן ואוריאל הרמן החל לגלגל את העניין. בהתחלה דובר שאני לא אקח חלק בטיפוס ושחברי המטפסים יתקעו דגל בראש ההר עם הכותרת "ALS". אבל, לא ויתרתי על חלומי לטפס על ההר יחד איתם וחבריי צחקו עלי: אתה בקושי הולך, איך אתה מתכוון לטפס על מצוק שנישא לגובה 1,000 מטרים?

התחלנו לתכנן את המסע, כשהמטרה הנעלה שעמדה לנגד עיני הייתה- גיוס כספים, מודעות למחלה וחשיפה כלל עולמית, כדי שבכל העולם ידעו שיש אנשים שחולים במחלת ניוון שרירים חשוכת מרפא ושהם לא רוצים למות. מכיוון שמצבי הפיזי לא אפשר לי את הטיפוס, פיתחו מהנדסים ישראלים מכשיר דמוי אופניים, עליו ישבתי ובעזרת גלגלת סובבתי את עצמי למעלה. כשנותרו לנו כ- 600 מטר לפסגה, מזג האוויר הכריע אותנו אבל המטרות הנעלות- מודעות וגיוס כספים- הושגו!

אני מקווה שעוד חולים יצטרפו לשורות החולים הפעילים, כי כרגע אנחנו נמנים כבודדים. כל הפעילות הענפה, שמתרחשת כעת, היא בזכות מעט מאוד חולים שפעילים, אז תארו לכם מה היה קורה אם 100 חולים היו פעילים? או 500? הפעילות תורמת לי באופן אישי כי אני מרגיש טוב כשאני תורם לחברה ולקהילה. חולים ובני משפחה נוספים מוזמנים להצטרף אלינו.

ולחולים- יש לי מסר עיקרי אחד. בעקבות הודעת הרופאים, שאנו אמורים למות אחרי האבחון- אני אומר שזה לא דווקא ככה ושהכול בראש, כי ברגע שסומכים על הרופא, שהוא דמות סמכותית- ומקשיבים לו- מתים. יש לי דוגמה טובה לכך. בשנות ה- 30 הוזרקה לנידון למות זריקה. הוא ידע שהוא מקבל זריקת רעל, אבל בפועל זו הייתה זריקת גלוקוז, שלא מזיקה ובטח שלא הורגת. למרות שהזריקה לא הייתה אמורה להרוג אותו- התת מודע שלו הרג אותו כי הוא ידע שהוא ימות זמן קצר אחרי ההזרקה. זו פשוט נבואה שמגשימה את עצמה.

אני מאמין שאם הגוף הכניס את עצמו למצב כזה של המחלה- הוא גם יכול לצאת ממנו. אין פעולה בלי תגובה, אין מעשה בלי תוצאה ואנחנו צריכים לדעת איך לתמוך בגוף ולחזק אותו. למשל אני- חולה כבר 6 שנים ועדיין במצב סביר. אני לא אומר שאין הרבה רגעים קשים של עצב ושל תסכול. אבל יש גם הרבה רגעים יפים, בשבילם אני מוכן לקחת גם את כל הרגעים הפחות יפים, כי לא תמיד הכול ורוד. אבי ז"ל היה מצטט כל הזמן את הפתגם העתיק על רועה הצאן, ששמח שיורד גשם, כי אחרי הגשם תמיד מגיעה השמש.

אוהב אתכם מאוד,
פליקס